

Állásfoglalás a dietetikusok szerepéről a gesztációs és a 2-es típusú diabetes megelőzésében és kezelésében

A dietetikusok, a több szakterületet érintő csapatok tagjaként, központi szerepet játszanak a diabetes megelőzésében és kezelésében^{1, 2}. Az étrendi és életmódbeli változtatások mérföldkönek számítanak a diabetes hatékony kezelésében, valamint az önmenedzselésben. A dietetikusok egyedülálló képzésben részesülnek annak érdekében, hogy a táplálkozástudomány nyelvét lefordítsák, azt alkalmazzák a cukorbeteg dietetikai tanácsadásában, egészséges táplálkozásuk elősegítésében, valamint a közegészségügyi kezdeményezésekben, így csökkentve a megelőzhető betegségek okozta terhet a megfelelő táplálkozáson keresztül.

A dietetikusok szerepe

A dietetikusok sokféle szerepet töltenek be a diabetes team munkájában. A dietetikusok magasan képzett oktatók és életmódvezetők; támogatják és képessé teszik a cukorbeteg egyéneket az egészséges ételválasztásra, egy aktív életmód kialakítására, valamint arra, hogy megvalósítsák személyes- és orvosi-, rövid- és hosszú távú céljaikat². A dietetikusok képzett diabetes oktatókként dolgoznak a cukorbetegségre specializálódott, önmenedzselést tanító programokban. Személyre szabott táplálás-terápiát és dietetikai tanácsadást biztosítanak mind egyéni-, mind pedig csoportos tanácsadás keretében; figyelembe véve az egyén személyes és kulturális meggyőződését, preferenciáit, életmódját, valamint hajlandóságát és képességét a változtatásra². A diabetes területén dolgozó dietetikusok a túlsúly és az elhízás kezelésében is kulcsfontosságú szerepet töltenek be; biztatják az egyéneket a fokozott aktivitásra, tolmácsolják a vércukorszint önellenőrzés eredményeit, valamint tájékoztatást adnak arról, hogy miként lehet a gyógyszeres kezelést a legjobb módon összeegyeztetni a páciens diétájával és életmódjával³. Az életminőség megőrzése illetve javítása minden dietetikai beavatkozás alapvető, beteg-központú eredménye.

A dietetikus és a gesztációs diabetes

A dietetikus szerepe a gesztációs diabetes kezelésében különös fontossággal bír⁴, mivel az étrendi kezelés előírása segíthet a vércukorszintek normalizálásában, a várandósság és szülés közben fellépő komplikációk megelőzésében és minimalizálásában, valamint a magzat megfelelő fejlődésének támogatásában.

A dietetikus és a 2-es típusú diabetes

A dietetikusok közreműködésével végzett, cukorbetegségre irányuló intervenciók hatékonyak bizonyultak a 2-es típusú diabetes több kimenetelét illetően. A képzett dietetikusok által végzett csoportos oktatás és gondozás jelentősen alacsonyabb HbA1c értékkel, csökkent inzulinrezisztenciával és jobb életminőséggel hozható összefüggésbe, mint azok, amelyeket csak egy orvosilag és pedagógiailag képzett csapat tartott⁵. Kimutatható volt, hogy a megfelelő gyógyszeres kezeléssel ellentétben nem optimálisan kontrollált 2-es típusú diabetes esetében, egy dietetikus által vezetett intervenció jelentősen javította a glikémiás kontrollt, a testtömeget és a haskőrfogat értéket, továbbá a telített zsírok bevitelének szignifikáns csökkenéséhez is vezetett⁶.

Az is bizonyított tény, hogy prediabetes esetében a dietetikusok közreműködésével végzett étrendi intervenciók hatékonyak a 2-es típusú diabetes kialakulásának csökkentésében (58%-kal csökkent a 2-es típusú diabetes kialakulása intenzív életmódbeli beavatkozások mellett). Ezekben a beavatkozásokban a dietetikusok életmódvezetőkként, esetenként szakértőkként és aktív kutatókként vesznek részt. A legfontosabb szempont pedig az, hogy a diabetes megelőzésére irányuló étrendi intervenciók költséghatékonyak is bizonyultak⁷.

Irodalomjegyzék

1. Tuomilehto J, Schwarz P, Lindström J. Long-Term Benefits From Lifestyle Interventions for Type 2 Diabetes Prevention. *Diabetes Care*. May 1, 2011;34(Supplement 2):S210-S214.
2. Delahanty LM. Research charting a course for evidence-based clinical dietetic practice in diabetes. *Journal of Human Nutrition and Dietetics*. 2010;23(4):360-370.
3. Pastors JG, Warshaw H, Daly A, Franz M, Kulkarni K. The Evidence for the Effectiveness of Medical Nutrition Therapy in Diabetes Management. *Diabetes Care*. March 2002;25(3):608-613.
4. Reader D, Splett P, Gunderson EP. Impact of Gestational Diabetes Mellitus Nutrition Practice Guidelines Implemented by Registered Dietitians on Pregnancy Outcomes. *Journal of the American Dietetic Association*. 2006;106(9):1426-1433.
5. Trento M, Basile M, Borgo E, et al. A randomised controlled clinical trial of nurse-, dietitian- and pedagogist-led Group Care for the management of Type 2 diabetes. *J Endocrinol Invest*. Nov 2008;31(11):1038-1042.
6. Coppel KJ, Kataoka M, Williams SM, Chisholm AW, Vorgers SM, Mann JI. Nutritional intervention in patients with type 2 diabetes who are hyperglycaemic despite optimised drug treatment - Lifestyle Over and Above Drugs in Diabetes (LOADD) study: randomised controlled trial. *BMJ*. 2010;341.
7. Wylie-Rosett J, Herman WH, Goldberg RB. Lifestyle intervention to prevent diabetes: intensive and cost effective. *Curr Opin Lipidol*. Feb 2006;17(1):37-44.

AZ EURÓPAI DIETETIKUS SZÖVETSÉG (EFAD)

Az EFAD 1978-ban alakult azzal a céllal, hogy:

- Elősegítse a dietetikus szakma fejlődését
- A tagegyesületek közös érdekében a táplálkozástudományt tudományos és szakmai szinten is fejlessze
- Elősegítse a kommunikációt az országos dietetikus egyesületek és egyéb szakmai-, oktatási-, és kormányzati szervezetek között
- Egy kedvezőbb táplálkozási helyzetet segítsen elő Európa tagállamainak lakossága számára.

Az EFAD kitűzött céljai:

- Realizálja a dietetikusok közreműködését Európa tápláltsági állapotának javításában
- Támogassa az Országos Dietetikus Egyesületek közreműködését a gazdasági és szociális egészség fenntarthatóságában azzal, hogy helyi és Európa-szinten is befolyásolja a döntéshozókat
- Együttműködése és partnerkapcsolatai révén beágyazza a legjobb minőséget és a bizonyítékon alapuló dietetikai gyakorlatot Európába
- Elősegítse az oktatást és az élethossziglan tartó tanulást annak érdekében, hogy magas szintre emelje és megtartsa Európa dietetikai standardjait

Az EFAD tagság nyitva áll az Európai Unió minden Országos Dietetikus Egyesülete előtt. Az EFAD jelenleg 33 tagegyesülettel rendelkezik, ezzel több, mint 30.000 dietetikust képviselve 26 európai országban.

A dietetikus fogalma

A dietetikus egy táplálkozástudomány & dietetika képzéssel rendelkező személy, akit az országos hatóságok elismernek. A dietetikus táplálkozástudományi ismereteit egészséges, valamint beteg csoportok és egyének táplálásában és oktatásában alkalmazza.

További információért kérjük, látogassa meg a: www.efad.org weboldalt vagy írjon a secretariat@efad.org email címre.

